

NL GAAP Focus

Overzicht wijzigingen Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen vanaf boekjaar 2026

In dit overzicht worden de belangrijkste wijzigingen in de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen (Rjk-bundel) voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2026 op hoofdlijnen besproken. Daarbij wordt niet ingegaan op de wijzigingen met betrekking tot bijzondere bedrijfstakken¹. Deze publicatie bevat de belangrijkste wijzigingen die bekend zijn per 1 september 2025.

Voor alle wijzigingen geldt dat eerdere toepassing wordt aanbevolen.

Inhoud

Latente belastingen bij eerste verwerking	01
Aanpassingen naar aanleiding van ontvangen commentaren	03

Latente belastingen bij eerste verwerking: keuze om 'initial recognition exemption' toe te passen

Normaliter moeten voor belastbare en verrekenbare tijdelijke verschillen belastinglatenties worden opgenomen. Tot nu toe was niet duidelijk of dat ook geldt voor tijdelijke verschillen als in een transactie, niet zijnde een overname, op het moment van initiële verwerking van die transactie noch het commerciële resultaat noch het fiscale resultaat wordt beïnvloed. Onder IFRS Accounting Standards wordt dit de 'initial recognition exemption' genoemd. De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft verduidelijkt dat de rechtspersoon in deze situatie geen latente belastingverplichting of -vordering hoeft op te nemen. Onder NL GAAP is het dus toegestaan, maar niet verplicht om de 'initial recognition exemption' toe te passen. Die keuze moet stelselmatig worden toegepast. De richtlijnen bepalen immers dat de wettelijk vereiste stelselmatigheid onder meer inhoudt dat voor naar aard en gebruik gelijksoortige activa of activiteiten dezelfde grondslagen en regels worden toegepast.

Het volgende voorbeeld verduidelijkt de gevolgen van het al dan niet toepassen van de 'initial recognition exemption'.

Voorbeeld: 'Initial recognition exemption'

Onderneming A verwerft voor een bedrag van 1.000 een materieel vast actief met een verwachte gebruiksduur van 5 jaar. Het actief heeft een restwaarde van nihil. Het tarief vennootschapsbelasting bedraagt 25%. De afschrijvingskosten tijdens gebruik van het actief zijn niet fiscaal aftrekbaar vanwege bijzondere belastingtechnische redenen. Bij de verkoop van het actief zijn eventuele boekwinsten niet belastbaar en evenmin zijn eventuele boekverliezen aftrekbaar. Tijdens de gebruiksduur van het actief zal de boekwaarde van het actief worden terugverdiend door verwachte inkomende kasstromen van de kasstroomgenererende eenheid waar het actief onderdeel van uitmaakt.

Aangezien tijdens het gebruik van het actief de boekwaarde van het actief zal worden terugverdiend (verwachte opbrengsten ad 500 per jaar), ontstaan doordat de afschrijvingskosten niet aftrekbaar zijn hogere fiscale belastbare baten voor een bedrag van 1.000 en zal hierover een extra belasting van 250 (= 1.000 x 25%) verschuldigd zijn.

¹ Bijzondere bedrijfstakken in de Rjk-bundel betreft kleine organisaties-zonder-winststreven, kleine fondsenwervende organisaties en kleine zorgaanbieders.

Er is dus sprake van een tijdelijk belastbaar verschil dat al bij de eerste verwerking van het actief aanwezig is. Voor tijdelijke verschillen die ontstaan na de eerste verwerking neemt A conform haar grondslagen latenties op tegen het nominale tarief. Voor het tijdelijke verschil bij de eerste verwerking heeft de rechtspersoon de keuze om al dan niet een latente belastingvordering of -schuld op te nemen, met andere woorden om de 'initial recognition exemption' toe te passen. Beide toegestane varianten worden hierna uitgewerkt:

Toepassing van de 'initial recognition exemption'

A neemt bij eerste waardering geen latente belastingverplichting op omdat voldaan wordt aan de voorwaarden voor het toepassen van de 'initial recognition exemption' en A hiervan gebruik wenst te maken. A verwerkt de aankoop middels de volgende journaalpost:

Materieel vast actief	1.000
Aan Liquide middelen	1.000

Het gevolg van het toepassen van de 'initial recognition exemption' is dat de extra belastingdruk tot uitdrukking zal komen in de winst-en-verliesrekening. Immers, in de 5 jaar na aanschaf zullen de jaarlijkse afschrijvingskosten van 200 (uitgaande van lineaire afschrijving) niet fiscaal worden erkend. Dit zal resulteren in een hogere jaarlijkse effectieve belastingdruk vergeleken met het toepasselijke belastingtarief. Uitgaande van de verwachte opbrengsten van 500 per jaar en geen overige kosten bedraagt het jaarlijkse resultaat voor belastingen 300 (= 500 – 200). De jaarlijkse effectieve belastingdruk bedraagt dan 41,67% (= (25% x 500) / 300).

Geen toepassing van de 'initial recognition exemption'

A neemt bij de eerste verwerking een latente belastingverplichting op voor het tijdelijke verschil tegen het nominale tarief conform haar grondslagen voor de verwerking van latente belastingen. A verhoogt de boekwaarde van het pand met het bedrag van de latentie. De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft namelijk aangegeven dat indien de 'initial recognition exemption' niet wordt toegepast, de eerste verwerking van de activa en passiva (in dit voorbeeld het materieel vast actief) en de betreffende latente belastingen in principe niet tot een effect op het resultaat leidt op het moment van eerste verwerking. Daarom wordt de latente belastingverplichting niet ten laste van het resultaat gevormd, maar wordt dit bedrag toegevoegd aan de boekwaarde van het materieel vast actief.

De toevoeging aan de boekwaarde moet echter hoger zijn dan 250 (= 25% x 1.000), omdat de verhoging van de boekwaarde ook weer een belastbaar tijdelijk verschil oplevert waarvoor een latentie moet worden gevormd. In feite is dat een iteratief proces. De latentie en verhoging van de boekwaarde bij de eerste verwerking bedragen dan 333,33 (= 250 / 75%). A verwerkt de aankoop middels de volgende journaalpost:

Materieel vast actief	1.333,33
Aan Latente belastingverplichting	333,33
Aan Liquide middelen	1.000,00

In het volgende jaar bedraagt de afschrijvingslast 266,67 (= 1.333,33 / 5). De latente belastingverplichting wordt jaarlijks verminderd met 66,67 (= 333,33 / 5) ten gunste van de belastingen in de winst-en-verliesrekening. Dit leidt ertoe dat de effectieve belastingdruk in de winst-en-verliesrekening gelijk blijft aan het toepasselijke belastingtarief. Uitgaande van de verwachte opbrengsten van 500 per jaar en geen overige kosten bedraagt het jaarlijkse resultaat voor belastingen 233,33 (= 500 – 266,67). De jaarlijkse effectieve belastingdruk bedraagt dan 25% (= ((25% x 500) – 66,67) / 233,33).

De uitzondering om geen latentie op te hoeven nemen is niet van toepassing als er bij eerste verwerking van de activa/passiva sprake is van gelijke belastbare en verrekenbare tijdelijke verschillen. Een voorbeeld hiervan is de situatie dat een actief wordt verkregen en tegelijkertijd een voorziening voor de kosten van herstel wordt gevormd die als onderdeel van de boekwaarde van het actief wordt verwerkt, maar die fiscaal niet wordt gevormd. Fiscaal zijn de kosten van herstel aftrekbaar in de periode dat het herstel plaatsvindt. Er ontstaat dan bij de eerste verwerking een verrekenbaar tijdelijk verschil over de commercieel gevormde voorziening en voor een gelijk bedrag een belastbaar tijdelijk verschil over het verschil in de boekwaarde van het actief. Omdat in de jaren na de eerste verwerking het belastbare en het verrekenbare tijdelijke verschil niet meer aan elkaar gelijk zullen zijn, is het in die situatie niet toegestaan om geen latenties op te nemen.

Aanpassingen naar aanleiding van ontvangen commentaren

Naar aanleiding van ontvangen commentaren heeft de Raad voor de Jaarverslaggeving de Rjk-bundel op diverse punten gewijzigd. De belangrijkste wijzigingen betreft:

- verwerken effect schattingswijzigingen met betrekking tot de onderhoudsvoorziening;
- de rubricering van langlopende schulden bij schending van leningsvoorwaarden;
- aanpassing van het toepassingsgebied van 'op aandelen gebaseerde betalingen';
- verduidelijking ten aanzien van de verwerking van betalingskortingen; en
- toelichting van uitzonderlijke omstandigheden in publicatiestukken microrechtspersonen.

Verwerken effect schattingswijzigingen met betrekking tot de onderhoudsvoorziening

Als een rechtspersoon ervoor kiest om groot onderhoud te verwerken via een onderhoudsvoorziening, worden de toevoegingen aan de voorziening bepaald op basis van het geschatte bedrag per onderhoudscomponent en de geschatte periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt. Tot nu toe was niet duidelijk of in het geval van een wijziging van de schattingen het effect daarvan door middel van een inhaaldotatie of -vrijval moet of kan worden verwerkt. De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft nu in de RJ-bundel voor middelgrote en grote rechtspersonen verduidelijkt dat het effect van wijzigingen van het geschatte bedrag per onderhoudscomponent en/of het moment waarop het betreffende groot onderhoud gaat plaatsvinden prospectief wordt verwerkt. Dat houdt in dat het nog op te bouwen bedrag toegerekend wordt aan de resterende opbouwperiode zodat er geen sprake kan zijn van een inhaaldotatie of -vrijval.

Via een verwijzing in de Rjk-bundel naar de RJ-bundel geldt deze wijziging ook voor micro- en kleine rechtspersonen.

Als een rechtspersoon in de jaarrekening tot nu toe wel inhaaldotaties heeft verwerkt, is sprake van een stelselwijziging. In de RJ-bundel is een overgangsbepaling opgenomen dat deze stelselwijziging prospectief mag worden toegepast. In dat geval worden alleen de schattingswijzigingen vanaf de datum van eerste toepassing van de gewijzigde richtlijn (i.e. 1 januari 2026 of de desbetreffende ingangsdatum bij (1) eerdere toepassing van deze stelselwijziging of (2) bij een gebroken boekjaar) op deze wijze verwerkt. De verwerking van eerdere schattingswijzigingen en de vergelijkende cijfers worden niet aangepast. Alternatief is om deze stelselwijziging retrospectief te verwerken conform Rjk A3.1 'Stelselwijzigingen', dat wil zeggen met terugwerkende kracht en met aanpassing van de vergelijkende cijfers.

De rubricering van langlopende schulden bij schending van leningsvoorwaarden

Het kan voorkomen dat een langlopende schuld opeisbaar is geworden omdat per balansdatum niet aan de leningsvoorwaarden (i.e. convenanten) is voldaan, maar waarvoor vóór het opmaken van de jaarrekening een 'waiver' is verkregen. Het is dan de vraag of de betreffende schuld als langlopend dan wel als kortlopend gerubriceerd moet (of kan) worden. Een 'waiver' houdt feitelijk in dat de schuldeiser afstand doet van zijn recht de lening als gevolg van de schending per balansdatum op te eisen. De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft echter onderkend dat bij een schending van de leningsvoorwaarden zich ook nog een andere situatie kan voordoen dan het verkrijgen van een 'waiver'. Namelijk dat geen directe opeising van de schuld door de schuldeiser plaatsvindt, onder de voorwaarde dat de rechtspersoon gedurende een overeengekomen herstelperiode werkt aan herstel van zijn financiële positie. In dat geval heeft de schuldeiser geen afstand gedaan van zijn recht de lening als gevolg van de schending per balansdatum op te eisen. Als vervolgens aan het einde van de herstelperiode onvoldoende herstel heeft plaatsgevonden, kan de schuldeiser de lening alsnog opeisen. Dat is dan echter een gevolg van de schending per balansdatum. In deze situatie is de schending per balansdatum niet hersteld, maar als gevolg van de overeengekomen herstelperiode kan de schuldeiser gedurende deze herstelperiode de schuld niet opeisen. De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft verduidelijkt dat alleen als de overeengekomen herstelperiode tot ten minste 12 maanden na balansdatum loopt, de schuld als langlopend wordt gerubriceerd. De schuld kan in dat geval immers niet binnen 12 maanden na balansdatum worden opgeëist. Als de overeengekomen herstelperiode korter is dan 12 maanden wordt de schuld als kortlopend gerubriceerd. Het is dan immers mogelijk dat de schuld binnen 12 maanden wordt opgeëist als gevolg van de schending per balansdatum.

Om dit te verwerken is in de Rjk-bundel jaareditie 2026 het volgende geregeld:

- a. als op balansdatum niet wordt voldaan aan de leningsvoorwaarden van een langlopende lening met als gevolg dat de schuld direct opeisbaar wordt, moet de rechtspersoon de schuld rubriceren als kortlopend, tenzij op of voor balansdatum:
  - een 'waiver' is verkregen waarbij de schuldeiser afstand doet van zijn recht de schuld op grond van de schending op te eisen; of
  - met de schuldeiser een herstelperiode is overeengekomen en daarom onmiddellijke opeising op grond van de schending niet mogelijk is en de herstelperiode minimaal tot 12 maanden na balansdatum loopt;
- b. als op balansdatum niet wordt voldaan aan de leningsvoorwaarden, maar pas na balansdatum doch voor het moment van opmaken van de jaarrekening een 'waiver' wordt verkregen waarbij de schuldeiser afstand doet van zijn recht de schuld op grond van deze schending op te eisen of met de schuldeiser een herstelperiode is overeengekomen en daarom onmiddellijke opeising op grond van de schending niet mogelijk is en de herstelperiode tot minimaal 12 maanden na balansdatum loopt, is het toegestaan de schuld als langlopend te rubriceren. De toepassing van deze optie wordt dan toegelicht;
- c. als op balansdatum wordt voldaan aan de leningsvoorwaarden van een langlopende lening, maar wordt verwacht dat binnen 12 maanden na balansdatum niet meer zal worden voldaan, wordt de schuld gerubriceerd als langlopend. Per balansdatum is de schuld immers langlopend. Als alternatief is het in deze situatie echter toegestaan de schuld te rubriceren als kortlopend. Toepassing van dit alternatief wordt dan toegelicht.

Aanpassing van het toepassingsgebied van 'op aandelen gebaseerde betalingen'

In de Rjk-bundel wordt voor de verwerking van op aandelen gebaseerde betalingen verwezen naar de RJ-bundel. Daarin is in RJ 275 'Op aandelen gebaseerde betalingen' aangegeven dat die richtlijn niet toegepast hoeft te worden voor op aandelen gebaseerde betalingen die geïnitieerd zijn of afgewikkeld worden door een persoon of maatschappij die niet tot de consolidatiekring van de rechtspersoon behoort. Een in de praktijk veel voorkomend voorbeeld zijn aandelen- of optieregelingen die worden uitgevoerd door de moedermaatschappij van de rechtspersoon. Bij toepassing van deze uitzondering worden de op aandelen gebaseerde betalingen aan het personeel van de rechtspersoon niet verwerkt in de jaarrekening van de rechtspersoon (maar alleen in die van de moedermaatschappij). De Raad voor de Jaarverslaggeving is echter van mening dat geen gebruik mag worden gemaakt van deze uitzondering voor op aandelen gebaseerde betalingen die worden afgewikkeld door de rechtspersoon. Die moeten volgens de Raad voor de Jaarverslaggeving altijd verwerkt worden in overeenstemming met RJ 275. Voortaan mag de uitzondering daarom alleen worden toegepast voor op aandelen gebaseerde betalingen die afgewikkeld worden door een persoon of maatschappij die niet tot de consolidatiekring van de rechtspersoon behoort.

Als door deze wijziging niet langer gebruik wordt gemaakt van deze uitzondering is sprake van een stelselwijziging. Deze stelselwijziging moet worden verwerkt conform Rjk A3.1 'Stelselwijzigingen', dat wil zeggen retrospectief inclusief aanpassing van de vergelijkende cijfers.

Verduidelijking ten aanzien van de verwerking van betalingskortingen

In de Rjk-bundel was de bepaling opgenomen dat in geval van incidenteel gebruik van betalingskortingen deze over het algemeen niet in mindering worden gebracht op de omzet maar als rentelasten worden verantwoord. Deze bepaling is vervallen. Reden hiervoor is dat de overige bepalingen voor het verwerken van opbrengsten reeds de verwerking van betalingskortingen behandelen. Een betalingskorting kan bijvoorbeeld worden verstrekt aan een afnemer bij vervroegde betaling. Afhankelijk van de feiten en omstandigheden kan er sprake zijn van een belangrijke financieringscomponent. In dat geval wordt over het van de afnemer vervroegd ontvangen bedrag een rentelast verwerkt. Als geen sprake is van een belangrijke financieringscomponent, zijn de bepalingen over variabele vergoedingen van toepassing. In dat geval vormt de betalingskorting een vermindering van de transactieprijs en dus van de omzet.

Toelichting van uitzonderlijke omstandigheden in publicatiestukken microrechtspersonen

Microrechtspersonen hoeven alleen een verkorte balans en winst-en-verliesrekening op te maken en hoeven slechts in enkele situaties een specifieke toelichting te geven. Zo heeft de Raad voor de Jaarverslaggeving aangegeven dat een microrechtspersoon in uitzonderlijke omstandigheden, zoals het zich voordoen van materiële onzekerheid over de continuïteit of de toepassing van liquidatiegrondslagen, op grond van het inzichtvereiste aanvullende gegevens in de toelichting verstrekt. Dit aanvullende toelichtingsvereiste was niet opgenomen in de bepalingen over de openbaar te maken jaarrekening. De Raad voor de Jaarverslaggeving is van mening dat de aanvullende informatie die op grond van het inzichtvereiste in de inrichtingsjaarrekening is opgenomen, ook in de openbaar te maken jaarrekening moet worden opgenomen.

Contactinformatie

Voor vragen, opmerkingen of suggesties:

Corné Kimenai

ckimenai@deloitte.nl

Dingeman Manschot

dimanschot@deloitte.nl

Lianne Suurland

lsuurland@deloitte.nl

Deloitte refers to one or more of Deloitte ToucheTohmatsu Limited ("DTTL"), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the "Deloitte organization"). DTTL (also referred to as "Deloitte Global") and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more.

Deloitte provides industry-leading audit and assurance, tax and legal, consulting, financial advisory, and risk advisory services to nearly 90% of the Fortune Global 500® and thousands of private companies. Our professionals deliver measurable and lasting results that help reinforce public trust in capital markets, enable clients to transform and thrive, and lead the way toward a stronger economy, a more equitable society and a sustainable world. Building on its 175-plus year history, Deloitte spans more than 150 countries and territories. Learn how Deloitte's more than 415,000 people worldwide make an impact that matters at www.deloitte.com.

This communication contains general information only, and none of DTTL, its global network of member firms or their related entities is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte organization shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.